

Ustawa z 2016 r. o przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej w szkołach (Irlandia Północna) – Informacje dla rodziców i opiekunów

Wstęp

Prawo dotyczące przemocy rówieśniczej (ang. bullying) w szkołach uległo zmianie. Dnia 1 września 2021 roku została wprowadzona w życie ustawa z 2016 r. o przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej w szkołach (Irlandia Północna).

Nowe prawo, które składa się z trzech głównych części:

1. zawiera definicję prawną przemocy rówieśniczej, którą muszą stosować wszystkie szkoły;
2. zobowiązuje wszystkie szkoły do wprowadzenia polityki zapobiegania przemocy rówieśniczej (ang. Anti-Bullying policy) i dokonywania jej regularnego przeglądu;
3. zobowiązuje szkoły do prowadzenia rejestru zgłoszeń przemocy rówieśniczej oraz podjętych działań, mających na celu rozwiązanie problemu.

Definicja przemocy rówieśniczej

W przeszłości każda szkoła mogła ustalić własną definicję, było to dezorientujące i utrudniało szkołom konsekwentne rozpoznawanie przypadków przemocy rówieśniczej. Nowa definicja prawna przemocy rówieśniczej jest dostępna na stronach internetowych Ministerstwa Edukacji (ang. Department of Education, DE), Kuratorium Oświaty (ang. Education Authority, EA) oraz na stronie Forum Zapobiegania Przemocy Rówieśniczej w Irlandii Północnej (ang. Northern Ireland Anti-Bullying Forum, NIABF) – można ją podsumować następująco:

Przemoc rówieśnicza to zazwyczaj powtarzające się, celowe zachowanie, wywołujące cierpienie, krzywdę lub naruszające prawa lub potrzeby innej osoby lub osób.

Przemoc rówieśnicza może przybierać różne formy. Może przejawiać się jako:

- przemoc fizyczna np. bicie, wymierzanie policzków lub kopanie;
- przemoc werbalna np. przezywanie lub dokuczanie;
- atak w formie pisemnej np. na piśmie, elektronicznie lub może polegać na udostępnianiu informacji w Internecie, tak aby były widoczne dla innych;
- umyślne wykluczanie np. wielokrotne nieuwzględnianie danej osoby po to, żeby sprawić jej przykrość.

Przemoc rówieśnicza może być połączeniem kilku lub wszystkich tych zachowań.

Kluczowym aspektem przemocy rówieśniczej jest zamiar wyrządzenia krzywdy. Przemocą rówieśniczą nie jest wygłupianie się, zabawa, wypadek czy nieumyślne zranienie czyis uczuć. Pojedyncza kłótnia, sprzeczka między przyjaciółmi, a nawet bójka zazwyczaj nie stanowią przemocy rówieśniczej. Przemoc rówieśnicza jest zmierzonym działaniem jednej osoby lub

grupy, nastawionym na skrzywdzenie ofiary, przede wszystkim wtedy, kiedy takie celowe zachowanie się powtarza. Mimo że ustawa zezwala traktować pojedyncze incydenty jako przemoc rówieśniczą, to powinno się to robić bardzo rzadko. W polityce zapobiegania przemocy rówieśniczej danej szkoły będzie wyjaśnione, jak szkoła podejmuje decyzje o podjęciu takiego nietypowego kroku.

Ważne jest zatem, aby szkoły, rodzice/opiekunowie oraz uczniowie jednakowo rozumieli definicję przemocy rówieśniczej zawartą w szkolnej polityce zapobiegania przemocy rówieśniczej (ang. Anti-Bullying Policy).

Należy również zaznaczyć, że nawet jeżeli szkoła z jakiegokolwiek powodu stwierdzi, że dany incydent nie jest przemocą rówieśniczą, nadal zobowiązani są odpowiednio zareagować; w takich przypadkach zastosowana zostanie polityka zachowania ucznia, a nie polityka zapobiegania przemocy rówieśniczej.

Obowiązki szkoły

Rada zarządzająca

Ustawa określa, że szkolna Rada zarządzająca (ang. Board of Governors) zbiorowo odpowiada za opracowanie i wdrażanie polityki oraz procedur zapobiegania przemocy rówieśniczej.

Obowiązkiem Rady jest dopilnować, że polityka zapobiegania przemocy rówieśniczej:

- została wprowadzona,
- jest łatwo dostępna dla rodziców i uczniów,
- jest odpowiednio przestrzegana, gdy zgłaszane są incydenty,
- jest skuteczna we wspieraniu uczniów i zmniejszaniu przemocy rówieśniczej,
- jest poddawana przeglądowi co najmniej co cztery lata, a w ramach przeglądu rodzice i opiekunowie mają możliwość wyrażenia swojego zdania.

Ustawa wyjaśnia, kiedy należy stosować politykę zapobiegania przemocy rówieśniczej. Dodatkowo ustawa nakłada na szkoły wymóg wprowadzenia środków zapobiegania przemocy rówieśniczej:

- na terenie szkoły, w trakcie zajęć szkolnych,
- na czas dojazdów do i ze szkoły,
- kiedy personel szkolny jest prawnie odpowiedzialny za dzieci (np. podczas wycieczek szkolnych),
- kiedy uczeń pobiera naukę poza szkołą (np. wzorowy uczeń uczęszcza na zajęcia do innej lokalnej szkoły).

Nękanie w sieci

Do większości przypadków nękania w sieci (ang. cyber bullying) dochodzi poza szkołą, oznacza to, że szkoły nie zawsze będą mogły podjąć bezpośrednie działania.

Szkoły mogą wprowadzić środki pomagające zapobiegać nękanii w sieci, do którego dochodzi poza szkołą. Na przykład uczniowie mogą zdobywać wiedzę / otrzymywać porady na temat zachowań i zagrożeń w sieci w ramach zajęć szkolnych oraz poprzez uczestnictwo w zajęciach podczas *Tygodnia Zapobiegania Przemocy Rówieśniczej* oraz *Dnia Bezpiecznego Internetu*.

Należy zaznaczyć, że chociaż ustawa zezwala szkołom reagować na incydenty nękania w sieci, w ustawie jest wyraźnie zaznaczone, że zależy to od szkoły, co będzie robić, a czego nie. Szkoły w swoich politykach zapobiegania przemocy rówieśniczej powinny dokładnie objaśnić w jakim zakresie będą udzielały pomocy.

Rejestrowanie incydentów przemocy rówieśniczej oraz domniemanej przemocy rówieśniczej

Zgodnie z ustawą szkoły muszą prowadzić rejestr wszystkich przypadków przemocy rówieśniczej oraz przypadków domniemanej przemocy rówieśniczej. Szkoły muszą odnotować:

- w jaki sposób doszło do przemocy rówieśniczej (np. werbalnie, fizycznie, w sieci);
- stwierdzoną, na podstawie dostępnych informacji, przyczynę przemocy rówieśniczej (np. na tle rasowym, religijnym, orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, niepełnosprawności itd.);
- w jaki sposób szkoła zajęła się incydemem.

Rejestr pozwoli szkole zrozumieć skalę i charakter przemocy rówieśniczej w szkole, upewnić się, że polityka dobrze spełnia swoje założenia, szybko rozpoznać nowe problemy i podjąć działania, a także upewnić się, że uczniowie otrzymują stosowne i skuteczne wsparcie. Rejestr wykaże, czy każdy incydent został potraktowany poważnie i czy niezwłocznie podjęto działania w celu rozwiązania sytuacji.

Taka ewidencja zostanie umieszczona w poufnych aktach szkolnych ucznia, jeżeli uczeń zmieni szkołę nie zostanie to przekazane nowej szkole.

Co te zmiany oznaczają dla mnie

Większość tych zmian ma na celu zapewnić, że szkoły w bardziej konsekwentny sposób będą zapobiegały przemocy rówieśniczej oraz będą w posiadaniu informacji potrzebnych, żeby monitorować problem w szkole oraz po to, żeby móc szybko podjąć działania w przypadkach, gdy ten sam problem pojawia się ponownie. Ustawa nie nanosi zmian dotyczących tego, jak dzieci i osoby młode, ich rodzice i opiekunowie, powinny zgłaszać wszelkie obawy dotyczące przemocy rówieśniczej w szkole. W takich sytuacjach:

- należy zgłosić swoje obawy nauczycielowi lub wychowawcy;
- jeżeli są Państwo niezadowoleni z reakcji szkoły, należy poprosić o spotkanie z dyrektorem;

- jeżeli są Państwo nadal niezadowoleni, można skierować pisemną skargę do przewodniczącego szkolnej Rady zarządzającej (ang. Chair of the school's Board of Governors).

Jeżeli zostanie wyczerpana procedura składania skarg w szkole, można zwrócić się do rzecznika usług publicznych w Irlandii Północnej (ang. Northern Ireland Public Services Ombudsman, NIPSO), który rozważy, czy szkoła prawidłowo zastosowała swoje polityki.

Z racji zobowiązań wynikających z nowej ustawy, mogą mieć Państwo pewność, że szkoły będą bardzo poważnie traktować przemoc rówieśniczą. Każda osoba w szkole ma do odegrania rolę, ustawa nakłada na wszystkie szkoły obowiązek chronienia uczniów, zapobiegania przemocy rówieśniczej oraz skutecznego reagowania na zaistniałe sytuacje przemocy rówieśniczej. Rejestr będzie tego dowodem. Państwo będą mieli wgląd do tego, co jest zapisane w rejestrze na temat Waszego dziecka. Ponieważ szkoła ma obowiązek chronić prywatność wszystkich uczniów, nie będą mieli Państwo wglądu do informacji odnośnie działań podjętych względem innych dzieci, poza własnym dziećmi.

Dalsze wsparcie

NIABF opracowało narzędzie współpracy rodziców i opiekunów ze szkołą dziecka w sprawach dotyczących przemocy rówieśniczej. Dostęp do tego narzędzia oraz dalsza pomoc i wsparcie, są dostępne na stronie internetowej NIABF: [NIABF toolkit](http://www.endbullying.org.uk/publications/pc-toolkit/)
<http://www.endbullying.org.uk/publications/pc-toolkit/>

07 lutego 2020 r.